

قوانین میکده

ترجمهٔ پیمان هاشمی نسب

گرچه فیلم قوانین میکده مفاهیم و تمثیلات پیچیده و پراکندهٔ جان ایروینگ John Irving - نویسندهٔ فیلمنامه - را رمزگشایی نمی‌کند، اما تماشایی که در جست و جوی لحنی از این فیلم است و مایل به نادیده گرفتن نگرش فریادی به ذات بشر باشد باید خود را تسلیم انگارشی کند که بیشتر برگرفته از نوشته‌های دیکنز است تا فریاد.

وقتی که آرزوها و انتظارات دنیای واقعی را از ذهن می‌رانند، با دنیایی روبه‌رو می‌شوید که به عقیده ایروینگ شبیه به سیاحت در دنیایی است سرشار از وقایع شگفت‌انگیز که سرنوشت فرزندان خانواده‌یی را تحت تأثیر اعمال والدینش رقم می‌زند.

شاید نتوان فیلمسازی، شایسته‌تر از لاس هالستروم Lasse Halstrom یافت که بتواند ما را در آن دنیای هدایت کند. او کارگردان دو فیلم عالی My Life as a Dog و What's Eating Gilbert Grape است که نقاط مشترکی با ذوق و احساسات دوران کودکی و بزرگسالی ایروینگ دارند. در تنظیم خوب هالستروم از ششمین رمان ایروینگ The Cider House Rules - که خود نویسنده آن را به صورت فیلمنامه در آورده است - هماهنگی شگفتی‌های دنیای خیالی ایروینگ با هنرمندی و وفادارانه کارگردان، موجب خلق بهترین فیلمی شده است که درکی واقعی از رمان ایروینگ را به دست می‌دهد. در واقع این فیلم تنها قسمتی از رمان است که به فیلم سینمایی برگردانده شده است.

قولین میکده منموا از مطرودان فراموش شده است و زمان داستان از ده‌ها سال‌های کمتری تقلیل یافته است. در این فیلم موضوع سقط جنین (به لحاظ پزشکی و اخلاقی) به قدر قابل ملاحظه‌یی، تحمل‌پذیر نمایانده شده است.

فیلم بیانگر داستان دلنشین و زیبای سفر یک مرد جوان به دنیایی است که در آن از دست دادن معصومیت و بی‌گناهی و همچنین به دست آوردن ارزش‌هایش بازتاب تجربه‌یی شگرف از این سفر است.

قطعات موجز مربوط به رمان دیوید کاپرفیلد David Copperfield در این فیلم با صدای بلند برای کودکان پرورشگاه - جایی که اکثر وقایع داستان در زمان اوج جنگ جهانی دوم در آن رخ می‌دهد - قرائت

می‌شود و تکریمی آشکار از این اثر بزرگ است. کاوش مداوم رویای خانگی دلپسیده که با شخصیت اصلی و تیم فیلم - هومرولز Homer Wells همراه است، او را همچون دیگر کودکان جزو گم‌شده در پرورشگاه دل‌آورده می‌کند.

برخی از تکان‌دهنده‌ترین لحظات فیلم، زمانی است که دوربین به آرامی از برابر چهرهٔ کودکان می‌گذرد و کودگانی که با سکوت، با تبسم‌های معصومانه و ملتسانه‌شان و نیز با چشمانی خیره در انتظار انتخاب شدن برای فرزندخواندگی توسط زوج‌هایی است که در این موسسه به دنبال کودک دلخواه خود می‌گردند. در این مکان است که هومر تحت سرپرستی و تأثیر لارچ مهربان و زاهدانه - مایکل کین - که گمانه‌پزشک پرورشگاه و همچون قادر مطلق است - بزرگ می‌شود. شکل تکثیر لارچ سقط جنین و یا به دنیا آوردن کودکان بی‌نامشروع است، اگر چه هومر مرکز به دانشکده پزشکی برفته، اما زمانی که این پرورشگاه را ترک می‌کند، قادر به انجام تمام اعمالی است که دکتر لارچ صورت می‌داده است. این فیلم بر یک پیام دیگتری تأکید دارد که بزرگ شدن یا بلوغ یعنی بی بردن به این نکته که به مفهوم کلی‌تر، ما همگی نیم هستیم.

هر چند لارچ شخصیتی مهربان و ثرو را معرفی می‌کند، اما فیلم همچنان مشحون از عواقب ناشی از تصمیمات زندگی بخش و مرگ آفرین او و تمایل این شخصیت به برخورد از موضع قادر مطلق است. فیلم این پرسش را نیز مطرح می‌سازد که چگونه یک انسان می‌تواند تا آن حد جسارت بورزد که خود را قادر مطلق بداند. این فیلم با به وجود آوردن نقطه ضعفی در دکتر لارچ - اعتیاد به اثر - بیانگر نیاز او به فرار از مسئولیت و تقابل با غرورش است که در آخر او را نابود می‌کند. اما فیلم بر بیان این نکته نیز تأکید دارد که همهٔ ما برای معنا بخشیدن به زندگی‌مان، گاهی اوقات ناگزیریم همچون قادر مطلق رفتار کنیم؛ کنترل امور را برعهده بگیریم و کاری را انجام دهیم که اعتقاد به درست بودنش داریم.

هومر هنوز دوران نوجوانی‌اش را به پایان نرسانده است که پرورشگاه را ترک می‌کند و به جست‌وجو در این دنیای بزرگ و پهن‌آور می‌پردازد؛ در این کاوش یک

خلبان نظامی جوان و از خودراضی به نام واتی ورتینگتون - پیل رود - که نامزد زیبایش موسوم به کندی کیندل - چارلایز ترون - به تازگی در پرورشگاه سقط جنین کزده با اتومبیل گرونی قرمز رنگی هومر را همراهی می‌کند. هنگامی که واتی مشغول خدمت در جنگ است، هومر به عنوان کارگر سبب چین فر مزرعهٔ پدر واتی مشغول به کار می‌شود. او با زندگی کارگرانی مهاجر در خوابگاه‌هاشان درمی‌آمیزد که قوانین بی‌معنی و احمقانه بر آن حاکم است. قوانینی که هیچ اعلامیه بر دیوارها نصب شده است.

قوانین میکده فیلمی است پرشور و احساس‌که قصد به صدا در آوردن تارهای قلبمان را دارد. راشل پورتمن Rachel Portman در ساختا موسیقی دلنشین متن با ظرافت عمل کرده، اما ریتم آرام و بی‌وقفهٔ موسیقی گم‌گننده شده است. ارائهٔ نقش‌ها در این فیلم جالبه‌یی پنهان دارد و فیلمنامه‌نویس با مضمون منجسم از به کارگیری تمایز زننده و غیراخلاقی اجتناب می‌کند.

آن چه همواره با فیلم همراه است متانت مگواپر Maguire و سادمولوچی هومر به جبین و معصوم است که جریحه دار از ترک مکانی که در آن بزرگ شده، کورکورانه و احساساتی عمل می‌کند و با کارگر دین در برابر آن مکان خود را ازها می‌کند. هومر احساس می‌کند که حتی در کار سادهٔ سبب چینی هم از توصیهٔ لارچ به کارآمد بودن - مضمونی تکراری در فیلم - پیروی می‌کند.

نقش آفرینی کین به عنوان پزشک پرورشگاه چشمگیر و متفاوت است. او لهجه‌ی آمریکایی عالی با طرز بیان نیوانگلدی تند دارد که با حذف هجاها همراه است. با وجودی که او بازیگری است که غالباً در نقش‌هایی همچون زن‌بازهای بدنشاس بریتانیایی، مردان کلاش و آدم‌های هرزمونیکار ظاهر شده است.

بادو Badu در نقش نوز دختر پریشان و مضطرب فیلم نقشی زیرکانه و موافق دارد. سینمانوگرافی - فیلم‌برداری - الیور استپلتون Oliver Stapleton فیلم را آن‌چنان فرق در حال و هوای جلایی دههٔ چهل نیوانگلدی می‌کند که می‌توان بوی تند سیب‌ترش را در هوای باغ تجربه کرد. آن فضا به همراه داستان پرماجرا و آرسانی خلبان بی‌باک و معشوقهٔ زیبایش به فیلم خصوصیتی افسانه‌یی و خیالی می‌بخشد که با فیلمنامهٔ هوشمندانه و ادیبانهٔ ایروینگ و چیرمدستی کارگردان هماهنگی دارد. □

کارگردان: Lasse Halstrom

فیلمنامه: John Irving

آهنگساز: Rachel Portman